

УДК 811.111

Юлія ШТАЛТОВНА,

аспірант Запорізького національного університету, доцент кафедри Інтенсивного навчання іноземним мовам Придніпровської державної академії будівництва та архітектури (Україна, Дніпропетровськ) juliashtal@gmail.com

ЕПІСТЕМОЛОГІЯ ТА ПАРАМЕТРИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ КОНЦЕПТУ «DEMOCRATIZATION» В АНГЛОМОВНИХ СТУДІЯХ

У статті розглядаються параметричні та епістемологічні властивості концепту «DEMOCRATIZATION» в англійській мові, розглядаються дефініційні моделі та понятійний субстрат концепту «DEMOCRATIZATION». Проводиться кількісно-якісний аналіз синонімічних рядів лексики DEMOCRATIC та виводиться ядро та периферії концепту.

Ключові слова: *дефініційна модель концепту, понятійний субстрат концепту, ядро, ближня і дальня периферії концепту, політична картина буття, філософська картина буття.*

Літ. 21.

Julia SHTALTOVNA,

Ph.D. student of Zaporizhzhya National University, Associate Professor of Intensive Language Training Department Prydnieper State Academy of Construction and Architecture (Ukraine, Dnipropetrovsk) juliashtal@gmail.com

EPISTEMIOLOGICAL AND PARAMETRIC FEATURES OF THE «DEMOCRATIZATION» CONCEPT IN ENGLISH STUDIES

The following article considers epistemological and parametric features of the «DEMOCRATIZATION» concept in English studies as well as it analyses the definitional models and conceptual substrate of the «DEMOCRATIZATION» concept. A quantitative and qualitative analysis of synonymous series DEMOCRATIC is given in the article in order to derive the core and periphery of the concept.

Key words: *Definitional models of the concept, conceptual substrate of the concept, the core and periphery of the concept, the political picture of life, the philosophical picture of life.*

Ref. 21.

Юлія ШТАЛТОВНАЯ,

аспірант Запорожского национального университета, доцент кафедры интенсивного обучения иностранным языкам Приднепровской государственной академии строительства и архитектуры (Украина, Днепропетровск) juliashtal@gmail.com

ЭПИСТЕМОЛОГИЯ И ПАРАМЕТРИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА КОНЦЕПТА «DEMOCRATIZATION» В АНГЛОЯЗЫЧНЫХ СТУДИЯХ

В данной статье рассматриваются параметрические и эпистемологические свойства концепта «DEMOCRATIZATION» в английском языке, рассматриваются дефиниционные модели и понятийный субстрат концепта «DEMOCRATIZATION». Проводится количественно-качественный анализ синонимических рядов лексики DEMOCRATIC и выводится ядро и периферии концепта.

© Шталтовна Ю. Епістемологія та параметричні властивості концепту «democratization» в англійських студіях

Ключевые слова: дефиниционная модель концепта, понятийный субстрат концепта, ядро, ближняя и дальняя периферии концепта, политическая картина бытия, философская картина бытия.

Лит. 21.

Постановка проблеми. Концептуальний аналіз є одним з сучасних комплексних підходів у вивченні соціальних та гуманітарних дисциплін, що уможливають дослідження концептів у зв'язку з його внутрішнім та позалінгвістичним вираженням. Концепт є одиницею концептосфери – упорядкованої сукупності одиниць мислення, які включають всі ментальні ознаки того чи іншого явища, відображеного в мовній свідомості. Концепт становить собою такий складноструктурований феномен, у якому «поняттєве начало, проходячи через сито етнопсихологічної оцінки, органічно сполучується з лінгвокультурним» [10, 56].

Аналіз досліджень. Питанню аналізу концептів присвячено роботи С. Воркачева, В. Карасика і Н. Красавського. Вони розуміють концепт на рівні «багатомірного ментального утворення, у якому виокремлюються образно-перцептивна, понятійна і ціннісна сторони», тобто як основа концепту (субстрат), надбудова-1 (адстрат) і надбудова-2 (епістрат) [2, 7; 6, 73; 7, 110]. Науковці виділяють у концепті такі його ознаки, як «знання, культура і психологія, оцінка», які і складають основу дефініційних моделей [15] і говорять про багатшарову сутність концепту, дозволяючи вважати його синкретичним явищем.

Мета статті – розглянути параметричні та епістеміологічні властивості концепту «DEMOCRATIZATION» в англійській мові, розглянути дефініційні моделі та понятійний субстрат концепту «DEMOCRATIZATION», провести кількісно-якісний аналіз синонімічних рядів лексеми DEMOCRATIC та вивести ядро та периферії концепту.

Виклад основного матеріалу. Дефініційна модель «концепт ≡ епістемічне утворення» базується на усвідомленні інформаційних витоків знань і досвіду людини, що є синтезом логічних, гносеологічних і когнітивних аспектів діяльності. За Телією «все, що ми знаємо про об'єкт» [13, 40]; тобто «все, що ми знаємо про» демократизацію, усі реконструкції індивіда у мовному вираженні, які залежать від освіти та досвіду людини, її уявлень та суджень про демократизацію, її елементи і перспективи. Таким чином, індивідуальне сприйняття концепту «DEMOCRATIZATION» залежатиме від інформаційних потоків і каналів отримання знання і досвіду для кожного індивіда, а, отже, синтезована персоналізована дефініція концепту «DEMOCRATIZATION» – «для мене DEMOCRATIZATION – це...», як сукупність знань про демократизацію, матиме різну глибину пізнання для кожної людини і може змінюватись для одного індивіда з подальшим отриманням знання про цей концепт.

Дефініційна модель «концепт ≡ (психо)ментальне утворення» зумовлена його розумінням як продукту людської свідомості – вищої форми відображення дійсності у психіці людини. Ця модель виходить із усвідомлення ментальних і/або психічних ресурсів свідомості, пам'яті та мозку, ментального лексикону, картини світу, відбитої в людській психіці. Когнітивне конструювання концепту «DEMOCRATIZATION» з подібних фактів дійсності (democratization of the Soviet republics, democratization of Russia, democratization of the EU, democratisation of South Africa, democratisation of post-apartheid South African society, democratisation of Latin America) через розуміння та усвідомлення фактів дійсності того самого роду, чії різноякісні аспекти створюють уявне утворення і заміщують ці факти у психіці людини концептом «DEMOCRATIZATION».

Отже, сукупність уявлень про демократизацію в людській свідомості і складатиме концепт «DEMOCRATIZATION».

Дефініційна модель «концепт $\equiv$ (етно)культурне утворення» базується на усвідомленні тієї ролі, яку відіграє національна культура в житті соціуму та відбиває уявлення про те, що концепт є точкою перетину між світом культури і світом індивідуальних смислів. «Етноконцепт» [12, 2005]) розкриває значення «етноконцепту «DEMOCRATIZATION», для кожного етносу та його культури, де матимемо «концентроване вираження духовно-емоційного досвіду ... демократизації... певного етносу» [3, 92]; а значить для етносів Латинської Америки, Росії, Південної Африки, країн Європейського союзу матимемо різний «своєрідний культурний ген, який входить у генотип культури» [9, 16], виражений у фактах дійсності (democratisation of Latin America, democratization of Russia, democratisation of South Africa, democratisation of South Africa, democratization of the EU). Адже роль демократизації в кожній культурі сприйматиметься по-різному і буде транслюватися в різні сфери буття людини сукупністю духовно-емоційних індивідуальних смислів певного етносу.

Дефініційна модель «концепт $\equiv$ (прагма)регулятивне утворення», що відбиває інтенціональний характер використання ментальних сутностей у дискурсі. Йдеться про їх здатність регулювати і спрямовувати комунікативну поведінку, визначати етноспецифічні норми, стратегії та стереотипи спілкування [1, 4, 5, 8, 14]. Ця модель розкриває наміри використання концепту «DEMOCRATIZATION» в дискурсі у співвідношенні до обраної стилістичної тональності, орієнтуючись на ситуацію спілкування, характер адресата, офіційність-неофіційність мовного середовища, воно набуває оцінності в певних комунікативних умовах з регуляторною ціллю.

Дефініційна модель «концепт $\equiv$ аксіологічне утворення», яка базується на феномені «духовна цінність»: суспільні уявлення про добро і зло, красу і потворність, любов і ненависть, правду і кривду, справедливість тощо, що зрештою визначає ступінь ідентичності концептів для всіх членів колективу. Концепт «DEMOCRATIZATION» та його втілення у мовних фактах, як наприклад, democratization of the family, democratization of marriage у світоглядах різних людей чи етносів може набувати оптимістичних чи песимістичних, гуманних чи антигуманних точок зору в залежності від ціннісних орієнтацій людини і може використовуватися для самоідентифікації у суспільстві та коригування норми поведінки.

Понятійний субстрат концепту відбиває його денотативну співвіднесеність із концептуальним референтом – мінімальною самодостатньою ділянкою ментального простору, своєрідним когнітивним згустком [10, 57]. «Поняття – це те, про що люди домовляються. Їх люди конструюють для того, щоб «мати спільну мову» при обговоренні проблем; концепти ж існують самі по собі, їх люди реконструюють з тим чи іншим ступенем (не)впевненості» [4, 45]. Понятійний субстрат концепту – це той значеннєвий мінімум його змісту, який зазвичай фіксується лексикографічними джерелами. Отже, можемо виокремити зміст концепту «DEMOCRATIZATION» за наступними лексикографічними джерелами як процес, що робить об'єкт демократичним, або призводить до більшого ступеню демократичності, запроваджує принципи демократії та надає доступу до об'єкта для кожного.

Так, Оксфордський словник подає значення Демократизації як The introduction of a democratic system or democratic principles першим значенням, вужчим та характерним для політичної картини світу, і The action of making something accessible to everyone як більш ширше значення. Отже, зазначаємо democratic та accessible як домінантні ознаки визначення.

«Wiktionary» також подає два визначення лексемі «Демократизація». Одне вужче – для політичної картини світу англомовця: a) The introduction of democracy, its functions or principles, to an area or country; b) The spread of democracy as a concept.

Інші словники подають лише деривують лексему democratization від дієслова democratize, подаючи його значення як: to make democratic (Collins English Dictionary), to be on the democratic side (Online Etymology Dictionary). Merriam-Webster Dictionary подає також два значення дієслову democratize: to make (a country or organization) more democratic, що співвідноситься з політичною картиною світу, та друге, більш ширше визначення: to make (something) available to all people: to make it possible for all people to understand (something).

Табл. 1. Порівняльна таблиця синонімічних рядів лексеми Democratic у різних тезаурусах.

thesaurus.com	HarperCollins	oxforddictionaries.com	wordreference.com	
1. representative,	20. self-governing,	28. elected,	40. popular	55. laissez-faire
2. self-governing	21. popular,	29. representative,	41. constitutional	56. liberal
3. autonomous	22. republican,	30. parliamentary,	42. orderly	57. fair
4. constitutional	23. representative,	31. popular,	43. just	58. civic
5. egalitarian	24. elected,	32. of the people,	44. representative	59. political
6. free	25. autonomous,	33. populist;	45. egalitarian	60. governmental
7. orderly	26. populist,	34. egalitarian,	46. populist	61. American
8. popular	27. egalitarian	35. classless;	47. Jeffersonian	62. constitutional
9. Socialist		36. self-governing,	48. free	63. egalitarian
10. common		37. autonomous,	49. equal	64. elected
11. communal		38. republican	50. advocating	65. one man, one
12. equal		39.	democracy	vote
13. friendly			51. common	66. parliamentary
14. individualistic			52. bourgeois	67. popular re-
15. informal			53. individualistic	publican
16. just			54. communal	
17. libertarian				
18. populist				
19. self-ruling				

З цього ми можемо зробити висновок, що слово «демократизація», слід за дієсловом «демократизувати», має динаміку розвитку з більш вужчого політичного терміну to make (a country or organization) more democratic до використання слова у ширшому сенсі: 1) making something accessible to everyone, 2) to make it possible for all people to understand (something). Якщо в політичному ракурсі бачимо демократизацію як процес з доміантним об'єктом a country or organization, state – усі слова, які об'єднуються значенням політична система, то в ширшому значенні маємо зміщення акценту об'єктивації на something = будь-що, але для всіх і кожного = to everyone, for all people, з розібраних і класифікованих нами прикладів видно, що «будь-що» справді представлено щонайменше 120 одиницями об'єктивації в усіх спеціальних картинах буття.

Зрештою, доцільно розібратись, що розуміється під значенням прикметника democratic, від якого деривуються значення дієслова «демократизувати» та іменника «демократизація». За вільним словником thefreedictionary.com, тлумачення прикмет-

ника democratic подається так само з розрізненням політичної та філософської картин світу:

1. (Government, Politics & Diplomacy) of, characterized by, derived from, or relating to the principles of democracy.
2. (Government, Politics & Diplomacy) upholding or favouring democracy or the interests of the common people.
3. (Philosophy) popular with or for the benefit of all: democratic sports.
4. (Philosophy) of, characterized by, derived from, or relating to the principles of democracy.

Розглянувши синонімічний ряд слова Democratic (67 синоніма) зібраний за допомогою чотирьох найбільших тезаурусів thesaurus.com, HarperCollins, oxforddictionaries.com та wordreference.com, ми змогли співставити синоніми і врахувати кількість співпадінь, таким чином виокремивши ядро, ближню і дальню периферії концепту «Democratic». Ми встановили, що ядро концепту становлять лексеми popular (5), egalitarian (5), representative (4), populist (4), в яких в свою чергу також можна прослідкувати розподіл на підкатегорії політичної (egalitarian (5), populist (4)), та загальнофілософської (popular (5), representative (4)), сфери буття з однаковою сумою вживань у цих чотирьох лексикографічних джерелах і разом складають 26,8% (по 13,4% на кожному) від усього синонімічного ряду лексеми Democratic.

Ілюстрація 1. Ядро, ближня і дальня периферія концепту «DEMOCRATIZATION».

Ближню периферію концепту «Democratic» складають прикметники, які зустрілися з меншою частотою, а саме 3 і 2 співпадіння з синонімічних рядів зазначених лексикографічних джерел. Self-governing (3), elected (3), republican (3), constitutional (3), autonomous (3), parliamentary (2) мають яскраво виражені ознаки приналежності до політичної сфери буття і разом становлять 17 використань, що становить 25,4% від усіх розглянутих синонімів. В той же час такі ад'єктиви, як orderly (2), just (2), individualistic (2), free (2), equal (2), communal (2), common (2) складають 14 співпадінь, що дорівнює 20,9% від усього зазначеного синонімічного складу лексеми «Democratic». Отже,

можемо зробити висновок: ближню периферію концепту «Democratic» складає 25,4% прикметників на означення політичної картини буття та 20,9% на означення загально філософської картини буття, які разом дорівнюють 46,3% від усіх зазначених синонімів «Democratic».

Що стосується дальньої периферії концепту (26,9%) «Democratic», то вона складається з поодиноких синонімів, які виражені фразеологічно, ад'єктивно та не мають співпадінь у тлумаченні концепту, але також можуть бути розподілені на такі, що більш характерно належать до політичної картини буття – Socialist, one man – one vote, political, libertarian, Jeffersonian, governmental, bourgeois, advocating democracy (разом 11,9%), та таких, які можна віднести до загально філософської картини буття – of the people, liberal, laissez-faire, informal, individualistic, friendly, fair, classless, civic, American (разом 14,9%).

Отже, провівши кількісно-якісний аналіз концепту «Democratic», можемо дійти висновку, що він складається з синонімічних рядів, які можна умовно співвіднести з політичною картиною світу: ядро – 13,4%, ближня периферія – 25,4% та дальня периферія – 11,9% усіх синонімів, які разом складають 50,7%. Це – також синоніми, які можна співвіднести з загально філософською картиною буття: ядро – 13,4%, ближня периферія – 20,9% та дальня периферія – 14,9% усіх синонімів, разом 49,3%.

З вище наведених розрахунків можемо зробити висновок, що понятійний субстрат концепту «DEMOCRATIZATION» – значеннєвий мінімум змісту, який фіксується лексикографічними джерелами як процес, що робить об'єкт демократичним, або призводить до більшого ступеню демократичності, запроваджує принципи демократії та надає доступу до об'єкта для кожного члена суспільства, маючи під об'єктом 50,7% політичних об'єктів і 49,3% загальнофілософських об'єктів, тобто майже навпіл корелюючи з політичною і філософською сферою буття.

Отже, можемо визначити концепт «DEMOCRATIZATION» як «дискретне ментальне утворення, що є базовою одиницею мисленнєвого коду людини, яке має відносно упорядковану внутрішню структуру, становить собою результат пізнавальної діяльності, несе комплексну, енциклопедичну інформацію про демократизацію, про відображення та інтерпретацію цієї інформації суспільною свідомістю, а також про ставлення свідомості до демократизації» [11, 14].

Висновки. Синтезована дефініція концепту «DEMOCRATIZATION» – це ментальне утворення на позначення сукупності знань та уявлень про демократизацію в людській свідомості, усі реконструкції індивіда у мовному вираженні з подібних фактів дійсності, які залежать від освіти та досвіду людини, елементи і перспективи демократизації, яка матиме різну глибину пізнання для кожної людини і може змінюватись для одного індивіда з подальшим отриманням знання про цей концепт. Цільове використання концепту «DEMOCRATIZATION» – концентроване вираження духовно-емоційного досвіду демократизації певного етносу в дискурсі у співвідношенні до обраної стилістичної тональності, орієнтуючись на ситуацію спілкування, характер адресата, офіційність-неофіційність мовного середовища, для самоідентифікації у суспільстві та коригування норми поведінки.

Концепт «DEMOCRATIZATION» актуалізується як одиниця концептосфери на позначення сукупності знань та уявлень про демократизацію в людській свідомості, як про концентроване вираження духовно-емоційного досвіду демократизації певного етносу в дискурсі, яке використовується з метою самоідентифікації у суспільстві у певній стилістичної тональності відповідно до обраної норми поведінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамова Ю. В. Регулятивний потенціал британських прислів'їв як засобів мовного втілення концептів чоловік та жінка : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 / Ю. В. Абрамова. – Х., 2007. – 20 с.
2. Воркачев С. Г. Вариативные и ассоциативные свойства теленомных лингвоконцептов / С. Г. Воркачев. – Волгоград : Парадигма, 2005. – 214 с.
3. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу / І. О. Голубовська – К. : Логос, 2004. – 284 с.
4. Демьянков В. З. Понятие и концепт в художественной литературе и научном языке / В. З. Демьянков // Вопросы филологии. – 2001. – № 1. – С. 35–47.
5. Донец П. Н. Основы общей теории межкультурной коммуникации: научный статус, понятийный аппарат, языковой и неязыковой аспекты, вопросы этики и дидактики / П. Н. Донец – Х. : Штрих, 2001. – 384 с.
6. Карасик В. И. Этноспецифические концепты / В. И. Карасик // Введение в когнитивную лингвистику. – Кемерово : Кузбассвузиздат, 2005. – С. 61–105.
7. Красавский Н. А. Эмоциональные концепты в немецкой и русской лингвокультурах / Н. А. Красавский. – Волгоград : Перемена, 2001. – 495 с.
8. Леонтович О. А. Русские и американцы: парадоксы межкультурного общения. / О. А. Леонтович. – М. : Гнозис, 2005. – 352 с.
9. Ляпин С. Х. Концептология: к становлению похода / С. Х. Ляпин // Научные труды Центроконцепта. – Архангельск : Поморский гос. ун-т, 1997. – Вып. 1. – С. 11–35.
10. Приходько А. Н. Дискурсивные конфигурации концептов / А. Н. Приходько // Единицы языка и их функционирование. Сб. науч. тр. – Саратов : Научная книга, 2006. – С. 119–129.
11. Рудакова А. В. Концепт «быт» в русской концептосфере / А. В. Рудакова, И. А. Стернин // Концептуальные сферы «мир» и «человек». – Кемерово : Графика, 2005. – С. 14–29.
12. Слухай Н. В. Етноконцепти та міфологія східних слов'ян в аспекті лінгвокультурології / Н. В. Слухай. – К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2005. – 167 с.
13. Теля В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Теля. – М. : Школа «ЯРК», 1996. – 286 с.
14. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Диалог-МГУ, 2000. – 438 с.
15. Шевченко І. С. Когнітивно-прагматичні дослідження дискурсу / І. С. Шевченко // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Х. : Константа, 2005. – С. 105–117.
16. CollinsDictionary.com, English Dictionary – Pioneers in dictionary publishing since 1819, HarperCollins Publishers, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/democratization>
17. Merriam-Webster Dictionary, © 2015 Merriam-Webster, Incorporated, Retrieved from: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/democratization>
18. Online Etymology Dictionary, 2001-2014 Douglas Harper. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.etymonline.com/index.php?term=democratization>
19. Oxford Advanced Learner's Dictionary, Margaret Deuter, Jennifer Bradbery, Joanna Turnbull Ninth Edition, ISBN: 978-0-19-479888-4 Online resource, Oxford University Press, 2015. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://elt.oup.com/catalogue/items/global/dictionaries/oxford_advanced_learners_dictionary_9th_edition/9780194798884?cc=gb&sellLanguage=en&mode=hub
20. TheFreeDictionary, Copyright © 2003-2015 Farlex, Inc. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.thefreedictionary.com/democratic>
21. Wiktionary – a multilingual free encyclopedia – a wiki-based open content dictionary. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://en.wiktionary.org/wiki/democratization>

REFERENCES

1. Abramova Ju. V. Reguljativnij potencial britans'kih prisliv'iv jak zasobiv movnogo vtilennja konceptiv cholovik ta zhinka : avtoref. dis. ... kand. filol. nauk : 10.02.04 / Ju. V. Abramova. – H., 2007. – 20 s.

2. Vorkachev S. G. Variativnye i associativnye svojstva telenomnyh lingvokonceptov / S. G. Vorkachev. – Volgograd : Paradigma, 2005. – 214 s.
3. Golubovs'ka I. O. Etnichni osoblivosti movnih kartin svitu / I. O. Golubovs'ka – K. : Logos, 2004. – 284 s.
4. Dem'jankov V. Z. Ponjatie i koncept v hudozhestvennoj literature i nauchnom jazyke / V. Z. Dem'jankov // Voprosy filologii. – 2001. – № 1. – S. 35–47.
5. Donec P. N. Osnovy obshhej teorii mezhkul'turnoj kommunikacii: nauchnyj status, ponjatijnyj apparat, jazykovej i nejazykovej aspekty, voprosy jetiki i di-daktiki / P. N. Donec – H. : Shtrih, 2001. – 384 s.
6. Karasik V. I. Jetnospecificheskie koncepty / V. I. Karasik // Vvedenie v kognitivnuju lingvistiku. – Kemerovo : Kuzbassvuzizdat, 2005. – S. 61–105.
7. Krasavskij N. A. Jemocional'nye koncepty v nemeckoj i russkoj lingvokul'turah / N. A. Krasavskij. – Volgograd : Peremena, 2001. – 495 s.
8. Leontovich O. A. Russkie i amerikancy: paradoksy mezhkul'turnogo obshhenija. / O. A. Leontovich. – M. : Gnozis, 2005. – 352 s.
9. Ljapin S. H. Konceptologija: k stanovleniju pohoda / S. H. Ljapin // Nauchnye trudy Centrokoncepta. – Arhangel'sk : Pomorskij gos. un-t, 1997. – Vyp. 1. – S. 11–35.
10. Prihod'ko A. N. Diskursivnye konfiguracii konceptov / A. N. Prihod'ko // Edinicy jazyka i ih funkcionirovanie. Sb. nauch. tr. – Saratov : Nauchnaja kniga, 2006. – S. 119–129.
11. Rudakova A. V. Koncept «byt» v russkoj konceptosfere / A. V. Rudakova, I. A. Sternin // Konceptual'nye sfery «mir» i «chelovek». – Kemerovo : Grafika, 2005. – S. 14–29.
12. Sluhaj N. V. Etnokoncepti ta mifologija shidnih slov'jan v aspekti lingvokul'turologii / N. V. Sluhaj. – K. : VPC «Kiivs'kij un-t», 2005. – 167 s.
13. Telija V. N. Russkaja frazeologija. Semanticheskij, pragmaticheskij i lingvokul'turologicheskij aspekty / V. N. Telija. – M. : Shkola «JaRK», 1996. – 286 s.
14. Ter-Minasova S. G. Jazyk i mezhkul'turnaja kommunikacija / S. G. Ter-Minasova. – M. : Dialog-MGU, 2000. – 438 s.
15. Shevchenko I. S. Kognitivno-pragmatichni doslidzhennja diskursu / I. S. Shevchenko // Diskurs jak kognitivno-komunikativnij fenomen. – H. : Konstanta, 2005. – S. 105–117.
16. CollinsDictionary.com, English Dictionary – Pioneers in dictionary publishing since 1819, HarperCollins Publishers, 2015. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/democratization>
17. Merriam-Webster Dictionary, © 2015 Merriam-Webster, Incorporated, Retrieved from: <http://www.merriam-webster.com/dictionary/democratization>
18. Online Etymology Dictionary, 2001-2014 Douglas Harper. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.etymonline.com/index.php?term=democratization>
19. Oxford Advanced Learner's Dictionary, Margaret Deuter, Jennifer Bradbery, Joanna Turnbull Ninth Edition, ISBN: 978-0-19-479888-4 Online resource, Oxford University Press, 2015. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : https://elt.oup.com/catalogue/items/global/dictionaries/oxford_advanced_learners_dictionary_9th_edition/9780194798884?cc=gb&selLanguage=en&mode=hub
20. TheFreeDictionary, Copyright © 2003-2015 Farlex, Inc. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <http://www.thefreedictionary.com/democratic>
21. Wiktionary – a multilingual free encyclopedia – a wiki-based open content dictionary. – [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu : <https://en.wiktionary.org/wiki/democratization>

Статтю подано до редакції 26.02.2015 р.